

Höors
Föreläsningsanstalt

14/2 1896 — 14/2 1936

PROGRAM

vid

40-årsjubileet

onsdagen den 5 februari 1936.

MUSIK:

Förspel till "Marsk Stigs döttrar" . Aug. Söderman
Jungfrun under lind W. Peterson-Berger.
Kyrkliga ungdomsföreningens orkester.

SÅNG:

Bed, att det dagas Josef Eriksson.
Morgon Einar Eklöf.
Nils Ludvig Olsson.

REDOGÖRELSE FÖR DE GÅNGNA ÅRENS VERKSAMHET.

HÖGTIDSTAL:

Några bildningsideal från förr och nu.
Museiintendent, kapten Sigfrid Leander, Karlskrona.

MUSIK:

Marche militaire Fr. Schubert.
Kyrkliga ungdomsföreningens orkester.

VERKSAMHETEN.

Inbjudan att bilda Höörs föreläsninganstalt utfärdades den 10 februari 1896 av postmästare K. Högberg, notarie Wilhelm Hjelmqvist och kronolänsman Carl Burrau. Föreningen bildades vid sammanträde å Höörs gästgivaregård den 14 februari, och den första föreläsningen hölls dagen efter av docent Th. Hjelmqvist, Lund, över ämnet: "Skolans ord, ett kapitel ur vårt modersmåls historia".

De fem första föreläsningarna hölls i Betania. De följande förlades till den s. k. föreningsbyggnaden, vilken f. ö. invigdes av föreläsninganstalten med en högtidlighet, varvid professor J. Thyrén, Lund, medverkade som föreläsare. Med undantag för 1920 och 1921, då Folkets hus stora sal anlätades, var föreningen hyresgäst i föreningsbyggnaden (nuvarande biograflokalen) till 1933. Efter detta år har aulan i kommunala mellanskolan varit upplåten åt föreningen.

Under de gångna åren ha hållits 712 föreläsningar, varav flera s. k. dubbelföreläsningar. Jämte den rena föreläsningverksamheten har anordnandet av goda och givande musik- och sångaftnar varit en väsentlig uppgift för föreningen. Synnerligen omfattande, instruktiv och välbesökt var också en svamputställning, som anordnades under Waldemar Bülow's medverkan.

Samtliga föreläsningar under första verksamhetsåret hölls gratis. Inträdesavgifterna till enskilda föreläsningar ha varit 25 öre. Årsavgifterna ha växlat mellan 1:— och 2:— kronor och utgör nu 1:50. Höörs socken och municipalsamhället ha under åren lämnat sammanlagt 11550:— kronor i anslag, och statsbidraget har utgjort 15420:— kronor.

Föreläsningarna ha varit synnerligen väl besökta. Efter radions tillkomst och särskilt efter Hörbystationens anläggning på nyåret 1929 gick besökareantalet ner märkbart. Botten nåddes 1932, då antalet åhörare på varje föreläsning utgjorde 81. Efter detta år har antalet åter tydligt stigit och utgjorde förra året 103.

Föreningen har grundat Höörs folkbibliotek och omhändertog bokval, utlåning och övrig administration till 1913, då biblioteket i enlighet med en kunglig kungörelse angående offentliga bibliotek lades direkt under

Höörs kommun. Alltjämt hänvisas ähörarna till såväl folkbiblioteket som till det senare tillkomna A. B. F.-biblioteket, vilka äga litteratur till belysande av föreläsningarna. I föreläsninganstaltens styrelse ha alltid suttit representanter för bägge bibliotekens styrelser, vilket varit till gagn för välbehövlig samverkan.

Föreningen har under de fyrtio ären haft följande föreständare: Carl Burrau 1896-1907, J. Andrén 1907-1920 och från 1920 Nils Ludvig Olsson.

Under ären har föreningen flera gånger varit i tillfälle att samarbeta med och i sin män understödja ortens skolor och här befintliga sammanslutningar, som stått folkbildningsrörelsen nära. Sälunda ha för folk-skolornas, kommunala mellanskolans och Åkersbergs lanthushällsskolas elever särskilda föreläsningar—ibland illustrerade med film—anordnats. I samverkan med nykterhetsföreningen, Arbetarnas bildningsförbund och Esperantogruppen ha andra specialföreläsningar kommit till stånd—till ömsesidig åtnad för alla parter. Med föreläsningföreningarna i Orup, Hörby och Sösdala har ofta ett ur ekonomisk synpunkt lyckat samarbete ägt rum.

I vad män Höörs föreläsninganstalt lyckats i sina uppgifter beror i väsentlig grad på lundauniversitetets folkbildningsorgan: *Centralbyrån för populära vetenskapliga föreläsningar*, varifrån föreningen erhållit nästan alla sina föreläsare. Både vid förmedlingen av föreläsningar och vid en mängd andra tillfällen har denna byrå varit föreningen till oerhörd hjälp både som rådgivande och stödjande organ. Förbindelsen med denna byrå är förutsättningen för föreningens fortsatta utveckling.

Höörs föreläsninganstalt har nämligen alltjämt en uppgift att fylla. Talet om att radioföreläsningarna skola göra föreläsningföreningarna överflödiga har visat sig fullkomligt felaktigt. Det direkta meddelandets bredd, åskådlighet och personliga omedelbarhet kan aldrig på mekanisk väg till fullo ersättas. Men föreläsningsspubliken har vida större krav på föreläsarna och ämnenas aktualitet än förr. Den kritiske ähöraren kräva strängare än någonsin, att den muntliga framställning, som föreläsningföreningarna bjuda på, skall vara förnämt medryckande och vetenskapligt sann. Höörs föreläsninganstalt vill även för framtiden verka för att dessa krav skola uppfyllas.